

Informatiebrief aan de Raad

015

Zaaknummer: Z – 25/095487
Documentnummer: 430373
Datum: 11 februari 2025
Onderwerp: Ontwikkelingen JeugdhulpPlus
Bijlage(n): *1. Derde actualisatie bovenregionaal plan JeugdhulpPlus*

Geachte Raad,

Met deze brief wordt u geïnformeerd over de JeugdhulpPlus (JHP). Door middel van de derde actualisatie van het bovenregionaal plan JeugdhulpPlus (bijlage 1) geven wij u inzicht over hoe wij willen komen tot een duurzaam aanbod van deze vorm van jeugdhulp. JHP is een vorm van gesloten jeugdhulp voor jeugdigen die zonder behandeling een risico voor zichzelf of hun omgeving vormen. Vorig jaar bent u geïnformeerd over de situatie rondom de JHP en de tweede actualisatie van het bovenregionaal plan via de raadsinformatiebrief van 12 maart 2024 (nr. 024).

Inleiding

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet met als doel dat alle kinderen en jongeren gezond, kansrijk en veilig kunnen opgroeien. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor alle vormen van hulp en ondersteuning variërend van licht ambulante tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg, al dan niet met verblijf. Oftewel, de gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van de verschillende vormen van jeugdzorg, te weten:

- Jeugdhulp (hulp aan jeugdigen met een verstandelijke beperking en bij opvoedproblemen) en JeugdhulpPlus (gesloten jeugdhulp);
- Jeugdbescherming (ondertoezichtstelling, voogdij);
- Jeugdreclassering (gedwongen of vrijwillig toezicht en begeleiding).

Onder deze verantwoordelijkheid in het kader van de Jeugdwet valt ook de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. voor- en vroegschoolse educatie en voorlichting vanuit het consultatiebureau of ondersteuning, advies en zorg vanuit het Sociaal Team Wassenaar. Een stevig lokaal team dat zelf laagdrempelig hulp biedt, alvorens wordt doorverwezen naar specialistische jeugdhulp, is een van de speerpunten van de Hervormingsagenda Jeugd.

In de volgende paragrafen wordt de regionale en bovenregionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp en de JHP toegelicht, en zal nader worden ingegaan op een aantal onderwerpen uit de derde actualisatie van het bovenregionaal plan JeugdhulpPlus. Daarna wordt ingegaan op de af- en ombouw van de JHP en het laatste nieuws m.b.t. Schakenbosch, waarna wordt afgesloten met de financiële consequenties.

1. Regionale en bovenregionale samenwerking

In de jeugdhulpregio Haaglanden werken we met negen gemeenten¹ samen op het gebied van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering via de regionale samenwerking Jeugdhulp Haaglanden. Via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH) kopen we deze vormen van jeugdzorg gezamenlijk in. Wij doen dit vanwege de schaal waarop de hulpverleningsorganisaties werken en de beschikbaarheid van specialistische zorg en expertise. Daarnaast zijn er zeker voor kleine gemeenten efficiëntie- en schaalvoordelen te behalen, en hebben we in regionaal verband meer inkoopkracht. Ook nemen de uitvoeringslasten voor gemeenten en aanbieders af als zij de specialistische jeugdhulp regionaal organiseren en inkopen.

De JHP is een vorm van zeer intensieve zorg (gesloten jeugdhulp) voor jeugdigen. Lichtere vormen van jeugdhulp bieden voor deze jeugdigen geen oplossing meer. De instellingen die deze hulp bieden (voor ons landsdeel iHub en Schakenbosch), zijn bevoegd om vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten. De JHP is een relatief weinig voorkomende zorgvorm die niet door één gemeente of zelfs regio kan worden georganiseerd. Daarom werken we hiervoor op bovenregionaal niveau samen in het landsdeel Zuidwest². Samen borgen we de zorgcontinuïteit van deze jeugdhulp. In 2024 verbleven er nul jeugdigen uit Wassenaar in de JHP (2023: 2 jeugdigen). Dit aantal kan variëren, overwegend verblijven per jaar gemiddeld tussen de nul en zes kinderen uit Wassenaar in de JHP.

2. Transformatie van de JeugdhulpPlus

Als samenwerkende gemeenten in de regio Haaglanden hebben we in de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 (Z/21/056772, vastgesteld op 12 oktober 2021) afgesproken om de JHP af te bouwen. Hiervoor in de plaats ontwikkelen we alternatieve, kleinschalige voorzieningen en intensieve ambulante jeugdhulpverlening. Dit komt voort uit de ambitie van gemeenten om jeugdigen zo thuis als mogelijk te laten opgroeien. Daarnaast is er de ambitie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om te streven naar nul gesloten plaatsingen in 2030.

Dankzij gezamenlijk beleid van jeugdzorgorganisaties en gemeenten is de instroom in de JHP de afgelopen jaren sterk en snel afgenomen. Hierdoor is de zorgcontinuïteit van deze instellingen onder druk komen te staan. Het Rijk heeft hiervoor in 2020 middelen beschikbaar gesteld voor de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp. Deze middelen geven een financiële impuls voor het transformeren van het vastgoed van de gesloten jeugdhulp naar kleinschaliger en zo thuis

---

¹ H9: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

² Bestaande uit de jeugdhulpregio's Haaglanden, Holland Rijnland, Midden-Holland, Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid.

mogelijk. Afgesproken is dat elk half jaar een geactualiseerd bovenregionaal plan wordt opgeleverd. Hieronder informeren wij u over die derde actualisatie met o.a. de actuele capaciteit en voortgang op de af- en ombouw van de JHP.

3. Derde actualisatie bovenregionaal plan JeugdhulpPlus landsdeel Zuidwest

In deze derde actualisatie is de gezamenlijke visie op de af- en ombouw van zorg en onderwijs aangevuld en verder aangescherpt. Daarnaast is een capaciteitsverdeling toegevoegd en een monitoringsvoorstel uitgewerkt. Omdat de af- en ombouw van JHP nauw samenhangt met de opbouw van alternatieven, is daar in de monitoring ook verdere uitwerking aan gegeven.

1. De visie op onderwijs als aanvulling op de zorg is geïntegreerd

Omdat onderwijs(perspectief) leidend is in het leven van deze jeugdigen, en dus onlosmakelijk verbonden is met (residentiële) zorg, is gekozen voor een integrale benadering van zorg en onderwijs in onze visie. Onderwijs- en zorgpartners werken nauw samen om het onderwijs voor jongeren zo goed mogelijk vorm te geven passend bij de kwaliteiten en het ontwikkelingsperspectief van de jongere. De gedeelde ambities zijn volledig geïntegreerd in het bovenregionaal plan. Er zijn uitdagingen in het goed organiseren van het residentiële onderwijs, o.a. door ontoereikende en incidentele financiering van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en het gebrek aan een juridische basis voor de samenwerkingsverbanden passend onderwijs om verantwoordelijkheid te nemen. Daarover worden gesprekken gevoerd met OCW. Desondanks worden er goede stappen gezet om het onderwijs beter te laten aansluiten bij de ontwikkeling van de jongere en een doorlopende leerlijn mogelijk te maken.

2. Capaciteitsverdeling per 2028

Per 2028 zijn er in Zuidwest nog maximaal 54 hybride bedden (voor jongeren met én zonder een Machtiging Gesloten Jeugdhulp (MGJ)) op één locatie binnen het landsdeel voor de 12+ groep en is er geen gesloten voorziening meer voor de 12- groep. Geen jongere hoeft de regio uit voor passende zorg en de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt zoveel mogelijk teruggedrongen. De aanbieders hebben vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid invulling gegeven aan de ambities naar 2028 in een capaciteitsverdeling per locatie. Hieraan zijn data gekoppeld per wanneer de instroom op de locatie vanuit het landsdeel Zuidwest zal stoppen. Vanaf 2028 is Schakenbosch de enige JHP-aanbieder in ons landsdeel.

3. Monitoringsmethodiek voor de afbouw van JeugdhulpPlus

Om te voorzien in de behoefte aan structurele monitoring van de afbouw van gesloten jeugdhulp en opbouw van alternatieven is een monitoringmethodiek opgesteld. Bij de halfjaarlijkse regionale en bovenregionale data-analyse worden alle ketenpartners betrokken. Zo wordt inzichtelijk of de opbouw per regio in de pas loopt met het tempo van totale afbouw en kan gericht worden gestuurd op de voortgang van opbouw van alternatief aanbod. Aan de monitor worden doelstellingen gekoppeld die inzichtelijk maken welke bijdrage elke regio levert.

4. Ontwikkeling alternatieven JeugdhulpPlus

Het realiseren van een afname van plekken binnen de JHP vraagt om voldoende alternatieven, zoals kleinschalige woonvormen in een open setting en inzet van intensieve ambulante hulp ter voorkoming van crisis. Er dienen voorzieningen te komen om de instroom te beperken en de uitstroom te bevorderen. Het ontwikkelen van alternatieven willen we graag doen vanuit een inhoudelijke visie. Op dit moment is er een tekort aan alternatieven in de regio; dit maakt dat er een plan van aanpak moet komen voor de korte, middellange, en lange termijn. Over de ontwikkelingen van alternatieven wordt u midden 2025 geïnformeerd. Het ontwikkelen van alternatieven gebeurt uiteraard in samenwerking met de aanbieders en stakeholders, en in aansluiting op de regionale keuzes met betrekking tot de inkoop vanaf 1 januari 2027.

5. Verscherpt toezicht Schakenbosch

Op 13 januari heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bekendgemaakt dat 6 van de 11 JHP-instellingen onder verscherpt toezicht zijn geplaatst. Ook Schakenbosch valt hieronder. De IGJ heeft alle JHP-locaties in Nederland in Q4 van 2024 getoetst op de volgende normen:

- De groepsgrootte is maximaal zes jongeren;
- Slaapkamerdeuren gaan niet op slot;
- Er is een afzonderlijke en veilige ruimte die aan de eisen voldoet;
- Geen generieke vrijheidsbeperkende maatregelen in de huisregels.

Schakenbosch heeft tot 19 april om de tekortkomingen weg te nemen. De JHP is in transitie, wijzigende wet- en regelgeving en inhoudelijke veranderingen en keuzes lopen daarom niet altijd parallel. De JHP-instellingen hebben tijd en ruimte nodig om veranderingen te kunnen doorvoeren. Schakenbosch geeft aan de verbeteringen binnen de gestelde tijd door te voeren. De IGJ spreekt vertrouwen uit in de verbeterkracht van Schakenbosch.

6. Financiële consequenties

Op lokaal niveau zijn er geen extra kosten verbonden aan de af- en ombouw van de JHP. Het kabinet stelt tot en met 2030 176 miljoen euro aan gemeenten beschikbaar voor de af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en de opbouw van meer passende vormen van jeugdhulp, zoals kleinschalige residentiële accommodaties of ambulante alternatieven. Voor het landsdeel Zuidwest is 41,5 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag zal grotendeels worden ingezet voor de afbouw van de locaties van iHUB en de af- en ombouw binnen Schakenbosch. Het resterende bedrag wordt ingezet voor het ontwikkelen van alternatieven.

Tot slot

Er wordt zowel landelijk, bovenregionaal als regionaal hard gewerkt om te komen tot structurele verbeteringen in de JHP. Het doel is om de zorg voor deze jongeren passender te maken door meer in te zetten op alternatieve zorgvormen en preventieve maatregelen. Alle ambities en ontwikkelingen rondom de JHP in ons landsdeel kunt u teruglezen via de nieuwsbrieven op www.jeugdhulpplusperspectief.nl. Ook wij blijven u informeren over de voortgang.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.